

**הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 100) (רישיון מפעיל זכרטיס חכם),
התשע"א-2010**

1. הוספת סימן ג' לפרק שני בפקודת התעבורה (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 14 ויהא יבוא:

"סימן ג' 2: רישיון לעסוק בהפעלת קווי שירות לאוטובוסים

הגדרות 14 ויט. בסימן זה –

"כרטיס חכם", "סליקה" – כהגדרתם בסעיף 1(ד);

"נושא משרה", "שליטה" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968²;

"קו שירות לאוטובוסים" – מסלול הסעה קבוע של אוטובוסים ציבוריים, שבו קבועות תחנות מוצא ותחנות יעד וכן תחנות להעלאת נוסעים ותחנות להורדתם, ושבעבור הנסיעה בו נדרש כל נוסע לשלם בנפרד;

"רישיון קו שירות לאוטובוסים" – רישיון להפעלה של קו שירות מסוים לאוטובוסים, שניתן בהתאם לתקנות לפי פקודה זו;

"רישיון מפעיל" – כמשמעותו בסעיף 14 כ.

חובת רישוי 14 ב. (א) לא יעסוק אדם בהפעלת קווי שירות לאוטובוסים, אלא אם כן נתן לו המפקח על התעבורה רישיון המעיד על כשירות לעיסוק כאמור ובהתאם לתנאי הרישיון.

ד ב ר י ה ס ב ר

לאור זאת, מבקשת הממשלה לנקוט צעדים נוספים אשר מטרתם עידוד השימוש בקווי שירות לאוטובוסים, ובתוך כך קביעת הסדר במסגרת סימן ג' לפקודת התעבורה, המטיל חובת רישוי לשם עיסוק בהפעלת קווי שירות לאוטובוסים וקביעת סטנדרטים קבועים ואחידים אשר ידרשו ממי שמבקש לקבל רישיון כאמור.

לסעיף 14 ויט המוצע

בסעיף המוצע מובאות הגדרות של המונחים שנעשה בהם שימוש בהוראות סימן ג' המוצע.

לסעיף 14 כ המוצע

כיום, תנאי מוקדם להפעלת קו שירות לאוטובוסים הוא קבלת רישיון קו בהתאם לחקנה 385 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – תקנות התעבורה). רישיון הקו מכיל דרישות תפעוליות הנוגעות לקו השירות הספציפי שלגביו הוא ניתן, כגון מסלול הקו, תחנות קבועות לאורך המסלול להעלאת והורדה של נוסעים, לוחות הזמנים, ותדירויות האוטובוסים הפועלים בקו.

רישיון הקו אינו נותן ביטוי לפרמטרים נוספים הדרושים ממפעיל השירות כדי שיוכל לספק שירות יעיל ותקין לציבור הנוסעים, כגון איתנותו הפיננסית, ניסיונו

1 סעיף ג' המוצע – כללי

השימוש בתחבורה ציבורית מביא עמו תועלות כלכליות, חברתיות, בטיחותיות וסביבתיות למשק, הבאות לידי ביטוי בהפחתת הגודש בדרכים, בהפחתת זיהום האוויר, בצמצום השימוש במשאבי קרקע לצורכי התחבורה, בהגברת הבטיחות, במתן הזדמנות שווה לניידות לכלל האוכלוסייה ובהיסכון בזמן הנסיעה הכולל למשק. לפיכך, מקדמת ממשלת ישראל בשנים האחרונות שינויים מבניים בתחבורה הציבורית אשר מטרתם לעודד שימוש בתחבורה הציבורית באמצעות שיפור השירות הניתן לציבור הנוסעים. במסגרת זו הוצא לתחרות נתח משמעותי מקווי השירות לאוטובוסים, הוחלה הרפורמה במערך קווי שירות למוניות, והוחלה הקמתם של אמצעי תחבורה ציבורית חדשים כגון מערכות להסעת המונים. כמו כן, החל אימוצן של טכנולוגיות חדישות המאפשרות העברת מידע נוחה ויעילה לציבור הנוסעים, ובקרה על פעילות מפעילי התחבורה הציבורית. חרף זאת, ועל אף העובדה שממשלת ישראל משקיעה כספים רבים בשיפור רמת השירות הניתן על ידי מפעילי התחבורה הציבורית באוטובוסים, חלה בשלושת העשורים האחרונים נסיגה מתמדת במספר הנוסעים בקווי שירות לאוטובוסים.

¹ דיני מרינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התש"ע, עמ' 621.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מחובת קבלת רישיון קו שירות לאוטובוסים כתנאי להפעלת קו שירות לאוטובוסים.

(ג) חובת הרישוי לפי סעיף קטן (א) לא תחול על מי שהמפקח על התעבורה אישר מראש ובכתב, כי הוא פועל בקו שירות לאוטובוסים מטעמו של מי שבידו רישיון מפעיל רישיון קו שירות לאוטובוסים.

14כ.א. (א) המפקח על התעבורה רשאי לתת רישיון מפעיל למבקש, אם שוכנע כי מתקיימים לגביו התנאים שנקבעו לפי סעיף קטן (ב).

תנאים למתן רישיון מפעיל

(ב) המפקח על התעבורה יקבע תנאים בעניינים כמפורט להלן, כולם או חלקם, שעל מבקש רישיון מפעיל להוכיח את קיומם לשם קבלת הרישיון:

- (1) היותו של המבקש תאגיד הרשום בישראל שמטרתו העיקרית, על פי מסמכי ההתאגדות שלו, היא הפעלת שירותי הסעת נוסעים בשכר;
- (2) ניסיונו של המבקש במתן שירותי הסעת נוסעים בשכר;
- (3) ההכשרה הנדרשת מהמועסקים אצל המבקש וכן ניסיונם במתן שירותי הסעת נוסעים בשכר;

ד ב ר י ה ס ב ר

מפעיל רישיון להפעלת קו שירות לאוטובוסים, לגבי אותו קו שירות באוטובוס, וזאת כדי לאפשר למפעיל קו שירות לאוטובוסים להפעיל קבלן משנה מטעמו, במועד שבו נדרש תיגבור מיוחד בפעילות של הקו שאותו הוא מפעיל.

לסעיף 14כ.א המוצע

מוצע כי המפקח על התעבורה (להלן – המפקח) יהיה רשאי לתת רישיון מפעיל למבקש, אם שוכנע כי מתקיימים לגביו תנאים שאותם קבע המפקח, דרך כלל או לעניין קווי שירות לאוטובוסים בעלי מאפיינים מסוימים. בין התנאים אשר יוכל המפקח לקבוע כתנאי למתן הרישיון, ייכללו תנאים שעניינם היותו של המבקש תאגיד הרשום בישראל שמטרתו העיקרית היא הפעלת שירותי הסעת נוסעים בשכר, בקווי שירות לאוטובוסים או בשירותי הסעת מיוחדות; ניסיונו של מבקש הרישיון במתן שירותי הסעת נוסעים בשכר – ניסיון שיכול להיות בהפעלת קווי שירות לאוטובוסים או בהסעות מיוחדות; ההכשרה והניסיון הנדרשים מהמועסקים אצל המבקש; איתנותו הפיננסית של המבקש; קיומם של אמצעים הדרושים להפעלה תקינה ויעילה של קווי השירות ובקרה על כך; העדר רישומים פליליים למבקש, לבעל שליטה בו או לנושא משרה בו; קיומם של אמצעים להעמדת מידע לציבור בכל הקשור לתנועת האוטובוסים וכן תנאים נוספים שאותם יקבע שר התחבורה והבטיחות ברכים (להלן – השר) בהתאם לשיקול דעתו.

במתן שירותי הסעת נוסעים בשכר, ההכשרה הנדרשת מהמועסקים אצל המבקש וניסיונם במתן שירותי הסעת נוסעים בשכר, וכן החזקתן והפעלתן של מערכות מידע לנוסע, מערכות הנדרשות לצורך שימוש בברטיס הכם, ומערכות דיווח ובקרה על פעילות המפעיל. חלק מן הפרמטרים הנדרשים נקבעים לגבי כל מפעיל בנפרד, במסגרת הסכמי הפעלת קווי השירות הנחתמים עמו, וזאת על אף שמדובר בפרמטרים אשר יכולים וצריכים לחול באופן אחיד וסטנדרטי על כל מפעילי קווי השירות לאוטובוסים. התקנה ותפעול של מערכות כאמור תאפשר בקרה יעילה לגבי עמידת מפעילי התחבורה הציבורית בתנאי רישיונותיהם, ערכון שוטף בזמן אמת של ציבור הנוסעים בזמני הגעת האוטובוסים כמו גם בתקלות ובאיחורים, מתן אפשרות נוחה לציבור להשתמש בכמה אמצעי תחבורה ציבורית, ועוד.

לפיכך, מוצע לקבוע כי לא יעסוק אדם בהפעלת קווי שירות לאוטובוסים אלא אם כן נתן לו המפקח על התעבורה רישיון מפעיל. עם זאת, כדי להפעיל קו שירות מסוים לאוטובוסים אין די ברישיון מפעיל, אלא אותו אדם יידרש להחזיק גם רישיון לפי תקנות התעבורה להפעלת אותו קו שירות ולהפעילו בהתאם לתנאי הרישיון האמור. עוד מוצע לקבוע כי החובה לקבלת רישיון מפעיל לא תחול על מי שהמפקח על התעבורה אישר מראש ובכתב, כי הוא פועל בקו שירות לאוטובוסים מטעמו של מי שבידו רישיון

- (4) איתנותו הפיננסית של המבקש;
- (5) העדר הרשעות של המבקש, של בעל שליטה בו ושל נושא משרה בו, בעבירה שמפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין זה ראוי, לדעת המפקח על התעבורה, לתת למבקש רישיון מפעיל;
- (6) קיומם של אמצעים, לרבות כלי רכב, תשתיות ואמצעים טכנולוגיים, הנדרשים לשם הפעלה תקינה ויעילה של קווי שירות לאוטובוסים, ובין השאר אמצעים לבקרה אחר תנועת אוטובוסים ומערכות לניהול צי רכב בזמן אמת וכן אמצעים שיאפשרו בקרה אחר עמידת בעל רישיון מפעיל בתנאי הרישיון;
- (7) קיומם של אמצעים טכנולוגיים הנדרשים לצורך העברת מידע לציבור הנוסעים באוטובוסים בכל הקשור לתנועת האוטובוסים, לרבות מערכות מידע לציבור ואופן העברת המידע לשם קליטתו במערכות מידע ותפעול;
- (8) קיומם של אמצעים טכנולוגיים הנדרשים לצורך שימוש בכרטיס חכם;
- (9) כל עניין אחר שיקבע השה ככל שיקבע.

(ג) תנאים כאמור בסעיף קטן (ב) יכול שייקבעו דרך כלל או לסוגים של קווי שירות לאוטובוסים, בשים לב למאפייניהם.

14 כ.ב. (א) המפקח על התעבורה רשאי לכלול ברישיון מפעיל תנאים בעניינים כמפורט להלן, שעל בעל הרישיון לקיימם במהלך תקופת תוקפו של הרישיון:

תנאים ברישיון מפעיל

- (1) הכשרה תקופתית הנדרשת מהמועסקים אצל בעל הרישיון;
- (2) הטמעתם של האמצעים הטכנולוגיים כאמור בפסקאות (6) או (7) של סעיף 14 כ.ב. (ב), הפעלתם ותחזוקתם;
- (3) הטמעתם של האמצעים הטכנולוגיים הדרושים לצורך שימוש בכרטיס חכם כאמור בפסקה (8) של סעיף 14 כ.ב. (ב), הפעלתם ותחזוקתם, וכן קבלת תשלום שכר נסיעה באמצעות כרטיס חכם והשירות שיינתן לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים;

ד ב ר י ה ס ב ר

הפעלת כירטוס משותף למפעילי התחבורה הציבורית, וכן לאפשר פיקוח ובקרה על עמידתו של המפעיל בתנאי הרישיון. כך, לצד התנאים למתן רישיון מפעיל שעל בעל הרישיון לעמוד בהם גם במהלך תקופת תוקפו של הרישיון, יהא המפקח רשאי לכלול ברישיון גם הכשרות תקופתיות הנדרשות מהמועסקים אצל בעל הרישיון; הטמעת מערכות תומכות תחבורה ציבורית אשר בהתקנתן חויב המפעיל לתנאי לקבלת הרישיון; הטמעתם של אמצעים הדרושים

לטעיף 14 כ.ב המוצע

מוצע כי המפקח יהיה רשאי לכלול ברישיון מפעיל תנאים, דרך כלל או לעניין קווי שירות באוטובוסים בעלי מאפיינים מסוימים, שיש לקיימם במהלך תקופת תוקפו של הרישיון. תנאים כאמור יביאו לידי ביטוי את המינימום הנדרש ממפעיל תחבורה ציבורית בנוגע לאופן מתן השירות, ומטרתם להבטיח שמירה על האינטרסים של ציבור הצרכנים ועל רמת השירות הנדרשת ממנו.

- (4) צי הרכב הנדרש לשם הפעלתם של קווי שירות לאוטובוסים, ובכלל זה היקפו, סוגי הרכב שיש לכלול בו, סימונם, גילאייהם ואחזקתם;
- (5) התשתיות הנדרשות לשם הפעלת קווי שירות לאוטובוסים, ובכלל זה מסופים לתחבורה ציבורית, חניונים ומערך שירות לקוחות;
- (6) העברת דיווחים למפקח על התעבורה בעניינים ובמועדים שייקבעו בתקנות או לפי דרישתו, לגבי פעילותו של בעל הרישיון, לרבות עמידתו בתנאי הרישיון והשימוש בכרטיסים חכמים, וכן קיומם של אמצעים הדרושים לצורך העברת דיווחים כאמור;
- (7) העברת מידע לציבור הנוסעים באוטובוסים בכל הקשור לתנועת האוטובוסים ולרמת השירות הניתנת לציבור הנוסעים בקווי שירות לאוטובוסים המופעלים על ידי בעל הרישיון;
- (8) הסדרים לעניין סליקה;
- (9) כל עניין אחר שיקבע השר, ככל שיקבע.

(ב) תנאים כאמור בסעיף קטן (א) יכול שייקבעו דרך כלל או לסוגים של קווי שירות לאוטובוסים, בשים לב למאפייניהם.

14.ב. השר רשאי לקבוע הוראות לעניין תקופת תוקפו של רישיון מפעיל ולעניין חידושו. תקופת תוקפו של רישיון מפעיל

14.ב. המפקח על התעבורה רשאי, בכל עת, לבטל רישיון מפעיל, להגבילו או להתלותו, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו, אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה: ביטול רישיון מפעיל, הגבלתו או התלייתו

- (1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב או מטעה;
- (2) חדל להתקיים תנאי מן התנאים למתן הרישיון;
- (3) בעל הרישיון הפר תנאי מהותי מתנאי הרישיון;
- (4) בעל הרישיון הפר תנאי מהותי מתנאי רישיון קו שירות לאוטובוסים;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 14 ב. המוצע

הסעיף המוצע מסמיך את המפקח לבטל בכל עת רישיון מפעיל שניתן לפי סימן ג' המוצע, להגבילו או להתלותו, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו, ובלבד שמתקיים אחד התנאים האלה:

הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב או מטעה;

חדל להתקיים תנאי מן התנאים למתן הרישיון;

בעל הרישיון הפר תנאי מהותי מתנאי הרישיון;

בעל הרישיון הפר תנאי מהותי מתנאי רישיון קו שירות לאוטובוסים;

לצורך שימוש בכרטיס חכם, לרבות השתתפות בהסדרי סליקה כהגדרתה בסעיף 17(ד) המוצע וקבלת תשלום שכר נסיעה באמצעות כרטיסים חכמים וכן הפעלתם ותחזוקתם של האמצעים כאמור; צי הרכב והתשתיות הנדרשים לשם הפעלת קווי השירות לאוטובוסים; ותנאים נוספים שאותם יקבע השר בהתאם לשיקול דעתו.

לסעיף 14 ב. המוצע

רישיון מפעיל אינו מוגבל בזמן, וזאת בכפוף לעמידת בעל הרישיון בתנאים למתן הרישיון ובתנאים הקבועים ברישיון. על אף האמור, מוצע כי השר יהיה רשאי לקבוע הוראות לעניין תקופת תוקפו של רישיון מפעיל, וכן לעניין האפשרות לחידוש רישיון המפעיל בידי המפקח.

- (5) בעל הרישיון הפר הוראה מההוראות לפי פקודה זו;
- (6) התקיימה פגיעה מתמשכת ברמת השירות הניתנת לציבור הנוסעים באוטובוסים בקווי השירות לאוטובוסים המופעלים על ידי בעל הרישיון, המצדיקה זאת;
- (7) טעמים שבטובת הציבור מורים על הצורך בכך.
- 14 כ.ה. (א) רישיון מפעיל אינו ניתן להעברה, לשעבוד או לעיקול, אלא אם כן ניתן לכך אישור מראש ובכתב מאת המפקח על התעבורה ובתנאים שקבע.
- (ב) העברת השליטה בתאגיד שהוא בעל רישיון מפעיל טעונה אישור מראש ובכתב מאת המפקח על התעבורה ורשאי הוא לקבוע כי העברה כאמור טעונה רישיון מפעיל חדש.

סייג להעברת רישיון מפעיל

תיקון סעיף 71 .2 בסעיף 71 לפקודה –

- (1) האמור בו יסומן "א" ובו, אחרי פסקה (4) יבוא:
- "(4א) הסדרים לעניין כרטיס חכם, ובכלל זה לעניין הנפקתו, טעינתו והשימוש בו וכן המערכות הנדרשות לשם ביצוע הפעולות כאמור ובקרה עליהן (בסעיף זה – כרטיס חכם), ובין השאר –
- (א) מאפייני הכרטיס החכם;
- (ב) קביעת אופן הנפקה של כרטיס חכם והתנאים להנפקתו, ובכלל זה הגורמים שיבצעו הנפקה כאמור, לרבות מאפייניהם, כשירותם ותנאי סף נוספים הנדרשים מהם, וכן מידע שגורמים אלה יהיו רשאים לקבל ממנו שמבקש כי יונפק לו כרטיס חכם אישי, לצורך הנפקת הכרטיס, ודרכי אימות המידע כאמור;
- (ג) ביטול או התליה של כרטיס חכם;
- (ד) הסדרים לעניין אחריות, ככל שתחול, בשל שימוש לרעה בכרטיס חכם או אובדנו ותנאים נוספים לעניין זה; הסדרים ותנאים כאמור יכול שיהיו שונים לפי סוגים של כרטיסים חכמים או של הסדרי נסיעה שנטענו בהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

- בעל הרישיון הפר הוראה מההוראות לפי פקודת התעבורה;
- התקיימה פגיעה מתמשכת ברמת השירות הניתנת לציבור הנוסעים באוטובוסים בקווי השירות לאוטובוסים המופעלים על ידי בעל הרישיון, המצדיקה זאת;
- התקיימו טעמים שבטובת הציבור המורים על הצורך בכך.
- לסעיף 14 כ.ה המוצע
- סעיף זה קובע כי רישיון מפעיל אשר יינתן לפי הסימן המוצע אינו ניתן להעברה לשעבוד או לעיקול, אלא לפי אישור מראש ובכתב שניתן מאת המפקח ובתנאים שקבע;
- העברת השליטה בתאגיד שלו ניתן הרישיון, אף היא טעונה אישור כאמור. דרישת האישור נועדה למנוע מצב שבו רישיון מפעיל אשר ניתן לפי הסימן המוצע יעבור להיות בבעלותו של מי שאינו עומד בתנאים לקבלתו.
- סעיף 2 שינויים אשר חלו בשנים האחרונות בענף התחבורה הציבורית, ובהם היווספותם של מפעילי קווי שירות לאוטובוסים, הקמתן של מערכות הסעת המונים ופיתוחה של רכבת ישראל, מגבירים את הצורך באיחודם של מערכי הכרטיס הפרטניים לכדי מערך כרטיס משותף לכלל מפעילי התחבורה הציבורית, כדי להקל על הקישוריות בין המפעילים השונים ועל נוחות ביצוע נסיעה ליעד מסוים, המורכבת מקווים של כמה

(ה) הסמכת המפקח על התעבורה לקבוע סוגים של הסדרי נסיעה שניתן לרכוש ולטעון על גבי כרטיס חכם, לרבות הסדרי נסיעה משותפים לקווי שירות לאוטובוסים המופעלים על ידי בעלי רישיונות שונים, ובכלל זה לקבוע כי רכישה וטעינה של הסדרי נסיעה מסוימים מותנות במסירת מידע מזוהה ככל שמידע כאמור נדרש לצורך הסדרי הנסיעה המסויים ובמידה הנדרשת לשם כך וכן לקבוע כי הסדרים מסוימים כאמור ייטענו על גבי כרטיס חכם אישי בלבד אלא אם כן הורה המפקח על התעבורה אחרת; ואולם אין בהוראות פסקת משנה זו כדי לגרוע מההוראות לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996³, לעניין מחירי נסיעה בקווי שירות לאוטובוסים;

(ו) הסדרים לעניין סליקה;

(ז) הקמת מרכזים, בידי המדינה או מי מטעמה, לשם ביצוע הפעולות כמפורט להלן, כולן או חלקן (בפסקה זו – מרכזי שירות):

(1) סליקה;

(2) הנפקת כרטיסים חכמים וטעינתם וכן בקרה על ההנפקה והטעינה כאמור ובקרה על ביצוע פעולות אלה בידי מנפיקים אחרים של כרטיסים חכמים;

(3) מתן שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים ולמנפיקים של כרטיסים חכמים, ואיסוף המידע הנדרש לשם כך;

(4) ניתוח נתונים והפקת דוחות על פי דרישת המפקח על התעבורה או משרד האוצר ואיסוף מידע, למעט מידע מזוהה, הנדרש לשם כך;

(ח) פיקוח על פעילותם של מרכזי השירות;

ד ב ר ו ה ס ב ר

טכנולוגיית הכרטיס החכם היא טכנולוגיה מתקדמת המקובלת בעולם, אשר עתידה להחליף את אופן הכרטוס הקיים כיום, ובמסגרתה יתאפשר שימוש בכרטיס אלקטרוני אשר יכול להכיל כמה הסדרי נסיעה המותאמים לנתוני הנוסע ולצרכיו. כרטיס חכם המכיל הסדרי נסיעה אישיים, כגון הסדרי הנחה על פי זכאות אישית (נועה, קשישים וכדומה) או הסדר נסיעה אישי לתקופה (כגון "חופשי חודשי"), יהיה כרטיס אישי והוא עשוי להיות אישי גם על פי בקשת המחזיק בו לצורך רכישת יכולת שיחזור יתרת זכויות הנסיעה בכרטיס במקרה של אובדן, גניבה וכיו"ב. במצבים אחרים, הכרטיס החכם אינו חייב להיות אישי.

יצוין כי הטמעתן של מערכות הכרטוס החכם אצל מפעילי התחבורה הציבורית מתבצעת בפועל, בהדרגה, כבר משנת 2007.

מפעילים. לצורך הקמתו ותפעולו של מערך כרטוס משותף ישנו צורך בהטמעתם של "כרטיסים חכמים" המהווים אמצעי טכנולוגי המיועד לביצוע תשלום בעד שכר נסיעה באופן ממוכן ואשר מאפשר טעינת נתונים המגדירים זכויות נסיעה מגוונות שתמורתן שולמה מראש וביצוע הסדרי סליקה בין מפעילי התחבורה הציבורית השונים.

מערך כרטוס משותף יאפשר מעבר יעיל ונוח של הנוסעים בין מגוון אמצעי התחבורה הקיימים וכן מיצוי האפשרויות לקבלת הנחות בשכר הנסיעה, וכתוצאה מכך יעודד שימוש באמצעי התחבורה הציבורית. בנוסף, הוא יאפשר קבלת מידע ובקרה על מתן הנחות בתחבורה הציבורית ובעקבותיו שימוש יעיל יותר בכספי הסובסידיה לתחבורה הציבורית.

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

(ט) הסדרת קשרי העבודה בין משתתפים בסליקה ומרכזי השירות;

(י) קביעת סוגי המידע שאותו יחויבו בעלי רישיונות מפעיל ומנפיקים אחרים של כרטיסים חכמים להעביר למרכזי השירות וסוגי המידע שישמור במרכזי השירות, וכן הסדרת השימוש במידע כאמור ואופן הטיפול בו, לרבות מורשי הגישה אליו, אבטחתו, תקופת שמירתו ומחיקתו, ומסירתו;

(יא) השירות שיתנו מנפיקים של כרטיסים חכמים לציבור המשתמשים בהם, ובכלל זה חיובם של בעלי רישיונות מפעיל לאפשר תשלום שכר נסיעה באמצעות כרטיסים חכמים;

(יב) חיובם של המשתתפים בסליקה להשתתף בהסדרים לעניין סליקה שנקבעו לפי פסקת משנה (ו), וכן סוגי המידע שישמור אצל המשתתפים כאמור והסדרת אופן השימוש במידע והטיפול בו, לרבות מורשי הגישה אליו, אבטחתו, תקופת שמירתו ומחיקתו, ומסירתו;

(יג) סמכותו של המפקח על התעבורה ליתן הוראות לבעלי רישיונות מפעיל, למנפיקים אחרים של כרטיסים חכמים ולמרכזי השירות, בעניינים המנויים בפסקאות משנה (ו), (ט) או (י);

(יד) הסדרים הנדרשים לשם הגנה על מידע שנאסף לפי פסקה זו, מפני גילוי, העברה, מסירה או שימוש שלא כדין;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) תקנות לפי פסקה (א4) של סעיף קטן (א) לעניין מידע מוזהה ייקבעו בהתייעצות עם שר המשפטים והוראות המפקח על התעבורה לפי פסקה זו לעניין מידע מוזהה ייקבעו בהתייעצות עם רשם מאגרי מידע במשרד המשפטים, והכל בשים לב להגנה הנדרשת על פרטיותו של מי שאליו מתייחס המידע המוזהה ובאופן שלא ייאסף, יישמר או יימסר מידע מוזהה אלא ככל הנדרש לצורך כרטוס חכם ובמידה הנדרשת לשם כך.

ד ב ר י ה ס ב ר

חכם; הסדרים לגבי אחריות, ככל שתחול, לעניין שימוש לריעה בכרטיס חכם או אובדנו; הסמכת המפקח לקבוע סוגים שונים של זכויות נסיעה שניתן לרכוש ולטעון על גבי כרטיס חכם (להלן – הסדרי נסיעה), וכן לקבוע כי הסדרי נסיעה מסוימים מותנים במסירת מידע מוזהה, ככל הנדרש וכמידה הנדרשת להבטחת השימוש באותם הסדרי נסיעה רק על ידי הזכאים לכך; הסדרים לעניין סילוק וקיוונו של תביעות הדדיות בין בעלי רישיונות מפעיל, המדינה ומנפיקים אחרים של כרטיסים חכמים, לרבות לעניין הפדיון ששולם תמורת נסיעות או זכויות נסיעה בקווי שירות לאוטובוסים (להלן – סליקה); הקמת מרכזים בידי המדינה או מי מטעמה לשם ביצוע פעולות סליקה, הנפקת כרטיסים חכמים וטעינתם ומתן שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים ולמנפיקים של

לאור האמור, מוצע להסדיר בחקיקה את עקרונות ההנפקה של כרטיסים חכמים והשימוש בהם, לרבות המערכות הנלוות לכך. לצורך כך מוצע לתקן את סעיף 71 לפקודת התעבורה ולהסמיך את השר, במסגרת סמכותו להתקין תקנות בקשר לרכב מנועי ציבורי, לקבוע הסדרים לעניין הנפקת כרטיס חכם, טעינתו ושימוש בו, לרבות הקמה ותפעול של המערכות הנדרשות לשם ביצוע פעולות אלה ובקרה עליהן.

בין השאר מוצע להסמיך את השר להתקין תקנות בעניין המאפיינים הטכניים של הכרטיס החכם, אופן הנפקתו, התנאים להנפקתו, הגורמים שיוטמכו לבצע זאת והנתונים שיימסרו להם לצורך זה, לרבות נתונים המחוויים מידע מוזהה כהגדרתו המוצעת שהוא מידע על אדם הכולל פרטים מזהים לגביו, ביטולו או התלייתו של כרטיס

(ג) הוראות חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, לא יחולו לענין כרטיס חכם.

(ד) בסעיף זה –

"בעל רישיון מפעיל" – מי שניתן לו רישיון מפעיל לפי הוראות סימן ג'2 בפרק שני וכן מי שאינו חייב ברישיון מפעיל בהתאם להוראות סעיף 14כ(ג);

"הסדר נסיעה" – זכויות נסיעה בקווי שירות לאוטובוסים, של מי שהונפק לו כרטיס חכם, לרבות זכויות נסיעה עונתיות, תקופתיות או אזוריות, וכן זכויות כאמור שניתנה לגביהן הנחה;

"כרטיס חכם" – כרטיס שעל גביו שבב מחשב, המיועד לביצוע תשלום בעד שכר נסיעה בקווי שירות לאוטובוסים המופעלים על ידו בעלי רישיונות מפעיל שונים, באופן ממוכן;

כרטיס חכם אישי" – כרטיס חכם שבשבב המחשב שלו שמורים פרטים מזהים של מי שהכרטיס הונפק על שמו;

"מידע" – לרבות מידע מזוהה;

"מידע מזוהה" – מידע לגבי אדם הכולל פרטים מזהים לגביו;

"משתתפים בסליקה" – בעל רישיון מפעיל, המדינה וכל מי שמנפיק כרטיסים חכמים;

"סליקה" – סילוק וקיוזו של התחייבויות הדדיות בין משתתפים בסליקה, לרבות סילוק וקיוזו של הפדיון שהתקבל תמורת נסיעות או זכויות נסיעה בקווי שירות לאוטובוסים;

פרטים מזהים" – פרטי מידע לגבי אדם, שיש בהם כדי להביא, במישורין או בעקיפין, לזיהויו;

"קו שירות לאוטובוס" – כהגדרתו בסעיף 14יט(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוסף מוצע לקבוע כי תקנות השר לפי סעיף זה לענין מידע מזוהה כהגדרתו המוצעת, ייקבעו בהתייעצות עם שר המשפטים והוראות המפקח לפי סעיף זה לענין מידע מזוהה כאמור ייקבעו בהתייעצות עם רשם מאגרי מידע במשרד המשפטים, והכל בשים לב להגנה הנדרשת על פרטיות המידע המזוהה ובאופן שלא יאספ, יישמר או יימסר מידע מזוהה אלא ככל שהרבו נדרש לצורך הכרטוס החכם ובמידה הנדרשת לשם כך.

הואיל וכרטיס חכם דומה ל"כרטיס תשלום" כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, אך ההסדרים הקבועים על פי המוצע לגבי כרטיס תשלום לא מתאימים לכרטוס החכם בתחבורה הציבורית, מוצע לקבוע מפורשות כי החוק האמור לא יחול על כרטיס חכם כהגדרתו המוצעת.

יצוין כי הכרטוס החכם המשותף מיועד לשמש גם לצורך תשלום דמי נסיעה בתחבורה המסילתית לסוגיה, ולצורך זה ייערך בנפרד תיקון לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972, במקביל לתיקון המוצע.

כרטיסים חכמים ואיסוף מידע הנדרש לשם כך וכן ניתוח נתונים והפקת דוחות על פי דרישת המפקח או משרד האוצר ואיסוף המידע הנדרש לשם כך (להלן – מרכזי שירות); קביעת סוגי המידע שאותו יחויבו בעלי רישיונות מפעיל או אחרים המנפיקים כרטיסים חכמים להעביר למרכזי השירות וסוגי המידע שישמר על ידי המרכז וכן הסדרת השימוש במידע והטיפול בו; השירות שיתנו מנפיקי כרטיסים חכמים לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים, ובכלל זה חיובם של בעלי רישיונות מפעיל לאפשר תשלום שכר נסיעה באמצעות כרטיסים חכמים; חיובם של בעלי רישיונות מפעיל, המדינה וכל מי שמנפיק כרטיסים חכמים להשתתף בהסדרי סליקה, והשמירה והטיפול במידע שיתקבל אצלם – הכל לפי הוראות שיתן המפקח; מסירת מידע בידי מי שמנפיק כרטיס חכם, בידי מרכזי שירות או בידי בעלי רישיונות מפעיל; והסדרים הנדרשים לשם הגנה על מידע שנאסף לפי הסעיף המוצע מפני גילוי, העברה, מסירה או שימוש שלא כדיון.

⁴ ס"ח החשמ"ג, עמ' 187.

3. (א) תחילתו של סימן ג'2 בפרק שני לפקודה כנוסחו בסעיף ו(1) לחוק זה, ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012); ואולם רשאי שר התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת שר האוצר, לדרחות, בצנ, את מועד תחילתו של הסימן האמור בתקופה שלא תעלה על שנה.
- (ב) עד מועד התחילה כאמור בסעיף קטן (א) יראו בעל רישיון קו שירות לאוטובוסים כאילו היה בעל רישיון מפעיל, לעניין ההוראות לפי סעיף 71(א)(א4) לפקודה כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה; לעניין זה –
- "רישיון מפעיל" – רישיון שניתן לפי הוראות סימן ג'2 בפרק שני לפקודה כנוסחו בסעיף ו(1) לחוק זה;
- "רישיון קו שירות לאוטובוסים" – רישיון קו, להפעלה של קו שירות לאוטובוסים, שניתן בהתאם לתקנות לפי הפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 3 מוצע כי מועד תחילתו של סימן ג'2 המוצע יהיה ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012). עם זאת מוצע להסמיך את השר, בהסכמת שר האוצר, לדרחות את מועד תחילתו של הסימן האמור בתקופה שלא תעלה על שנה. עוד מוצע לקבוע כי עד למועד תחילתו של הסימן המוצע, יראו בעל רישיון להפעלת קו שירות לאוטובוסים שניתן לפי התקנות מכוח פקודת התעבורה כאילו הוא בעל רישיון מפעיל, לעניין סעיף 71(א)(א4) לפקודת התעבורה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, וזאת כדי לאפשר את יישום החסדרים לעניין כרטוס חכם עוד בטרם כניסתו לתוקף של ההסדר לעניין רישיונות מפעיל לפי סימן ג'2 המוצע.